

NØTTEKRÅKA

Bare våg å ta fra oss Leiker'n!

William, Sander og Rumi Rafael trives godt i sin grønne lunge nordøst for Stabekk. NiB presenterer nå 150 slike grønne områder i en egen bok. Den skal inspirere alle bæringer til å bruke sine lokale perler og politikerne til å sikre dem for kommende generasjoner. I dag har over halvparten av de grønne lungene ingen sikring mot nedbygging. Les mer på side 3.

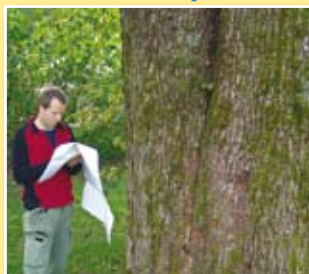

**Leiker'n
må sikres!**

side 3

**Biologisk mangfold –
nå kommer planen.**

side 6

**Bruk
naturstien!**

side 10

**Jordbruk eller
byggetomt?**

side 12

Enstemmig vedtatt av Bærum kommunestyre i 2007:

”Rådmannen utarbeider en plan for hvordan vi kan bevare de gjenværende grøntområdene innenfor byggesonen fra videre utbygging...”

Bærum har noe av det rikeste biologiske mangfoldet i landet. I handlingsplanen for Bærum som ble presentert i oktober ser vi med glede at arbeidet nå er igangsatt når det gjelder å utarbeide en plan for ivaretagelse av dette mangfoldet. En skisse til plan synes å kunne nå politikerne til behandling før nyttår.

POLITIKERNE FATTET VEDTAK I 2007

Da Miljømelding 2007 - 2010 ble behandlet av kommunestyret 20. juni 2007 ble følgende fellesforslag fra alle partiene fremmet og vedtatt: *”Rådmannen bes utarbeide handlingsprogram for naturmiljøet (biologisk mangfold).”*

Men en ting er å lage en plan. Synliggjøring av målet med planen er enda viktigere. Følgende enstemmige vedtak som ble fattet ved samme anledning er derfor ekstra interessant: *”Rådmannen utarbeider en plan for hvordan vi kan bevare de gjenværende grøntområdene innenfor byggesonen fra videre utbygging. Spesiell vekt skal legges på grøntområder som er viktige som friluftsområder for befolkningen.”*

BIOLOGISK KARTLEGGING STRAKS FREDIG

I Nøttekråka høsten 2008 etterlyste NiB planen og utfordret de politiske partiene til å ta tak i dette viktige arbeidet. Alle ønsket en handlingsplan for naturmiljøet velkommen, men arbeidet forutsatte at kartleggingen av kommunens grønne verdier ble sluttført. Dette arbeidet er nå i siste fase og utføres av BioFokus (tidligere Siste Sjanse).

UTBYGGINGSSPØKELSET

Den største trusselen er det store utbyggingspresset i kommunen. Gjennom de senere årene har Bærum blitt stadig tettere befolket, noe som har ført til at viktige grøntarealer har blitt bygget ut til skole- og barnehageformål. Positive tiltak, ja visst!

Med den forestående planen håper vi at fremtidens politikere i sterkere grad tar hensyn til grønne verdier i sitt planleggingsarbeid. Norge forplikter seg til å hindre en nedgang i landets biologiske mangfold. Ethvert areal som forsvinner er derfor en trussel mot dette målet. Når (for jeg tror ikke på et *hvis*) nedbyggingen fortsetter, vil det biologiske mangfoldet lide. Hvor viktig er den problemstillingen for våre politikere? Er det viktigere å la det være en menneskerett å få bo i Bærum?

Jan Schwencke
Leder

NØTTEKRÅKA

Har du forslag til stoff?

Ta kontakt med:
Therese Werenskiold, tlf. 98218518
E-post: therese@apeland.no

Utgitt av:

Naturvernforbundet i Bærum (NiB)
Postboks 252, 1319 Bekkestua

Bankgiro: 1627 11 34243

Ansvarlig redaktør: Therese Werenskiold
Utforming: David Keeping
Trykk: Haslum Grafisk AS

VIKTIG - våre hjemmesider:

www.baerumsnatur.no

Husk at vi legger ut fortløpende informasjon om aktuelle saker på våre nettsider. Her finner du også opplysninger om arrangementer i vår regi.

William har et fjernstyrt helikopter, Rumi Rafael et fly. – Vi trenger litt plass, skjønner du, for å kunne leke med disse. Hjemme i hagen er jo dette helt umulig. Foto: Jan Schwencke

– Generasjonene før oss la virkelig forholdene til rette!

Jan Christian Mollestad (45) og sønnen Rumi Rafael (8) koser seg på Leiker'n, en liten grønn lunge i nærmiljøet. Tidligere var den en del av Hansejordet, nordøst for Stabekk. Her treffer de to også Bia Engen med hennes sønner William (8) og Sander (5). William har med seg et fjernstyrt helikopter og Rumi Rafael har flyet sitt. De går i samme klasse på Jar skole. Her har de plass å boltre seg på.

Flyet til Rumi Rafael gir nesten ikke lyd fra seg, og han trives godt her sammen med kameraten. – Naboene er så greie her. Det hender selvfølgelig at flyet mitt havner over et gjerde, men da får jeg lov til å klatre over gjerdet og hente det. Hvis noen er ute henter de det for meg, og da smiler de alltid. Helikopteret til William er litt lettere å ha kontroll på.

INNEKLEMT LUNGE

Vet du ikke hvor Leiker'n er, så vil den også være vanskelig å finne. En liten, trang sti viser deg vei inn fra Clausenbakken, det samme er tilfelle fra motsatt side, via Njålsvei. Denne lille, grønne flekken hørte til Østre Stabekk gård, men som så mange andre steder i vår tidligere så store og fruktbare jordbrukskommune, har også det aller meste av denne gårdens arealer blitt utparsellert til boliger.

Leiker'n er bare fire mål stor, men betyr mye for området som har svært få grønne lunger igjen. Men er beboerne sikret at de får beholde denne perlen til evig tid? Omtrent 60 prosent av de grønne lungene i Bærum har ingen form for sikring og er dermed truet av helt eller delvis nedbygging.

TVILEN ALLTID TIL STEDE

Jan Christian Mollestad føler seg langt fra sikker på Leiker'ns fremtid.

– For ikke lenge siden var det foreslått å plassere utgangen til en rømningsvei for det nye dobbeltsporet mellom Sandvika og Lysaker akkurat her. Vi sitter omtrent midt oppå tunnelen. For 70 år siden var hele området der Storengveien ligger nå en myr med plankestier der det var nødvendig. Men de tenkte langt, de som bygget ut her. Med stikkveier og små parker. Man føler seg rett og slett velkommen når man flyt-

ter til Stabekk. Generasjonene før oss har lagt forholdene svært godt til rette. Det opplever også barna – i alle fall ubevisst.

Sletten her er ganske liten, og inngrepet ville lagt beslag på en viktig del av perlen vår. Naboene og Vestre Stabekk Vel fikk heldigvis stoppet det hele. Når Jernbaneverket fikk høre våre argumenter, fant de rett og slett et annet areal som kunne benyttes. Heldigvis! Men det sier noe om hvor lett det er å planlegge ut fra minste motstands vei. Det vil i praksis si å hente frem kartet, se hvor det finnes en egnet grønn flekk – altfor ofte en lokalt viktig grønn lunge – og planlegge med utgangspunkt i denne flekken.

Familien Mollestad er ofte på Leiker'n. Rumi Rafael tar seg en liten pause med modellflyet sitt. – Dette kan jeg jo ikke gjøre hjemme i hagen med epletrær og blomsterbed rundt meg, jeg trenger litt plass og her er det akkurat passe stort, sier han.

Han savner bare en basketballkurv her, og nevner dette for faren. Han mener de kanskje kan spørre vellet om å få til noe. Det bør være plass nok her og da slipper han å dra helt bort til skolen.

SHERWOODSKOGEN

Jan Christian flyttet til området da han var tolv år.

– Jeg ble født i Oslo, men fami-

lien flyttet tidlig til Hosle. Der var det jo fantastisk med Sauejordet. Mine to brødre og jeg tenkte på det området som vår "Sherwoodskog". Det var en spennende tid. Vi kunne gå hjemmefra og i det grønne helt til Muren. Det var flott, og det kan jo beboerne der gjøre fremdeles. Da familien min flyttet til Løkkeveien fikk jeg raskt mitt første møte med Leiker'n. Allerede den første uken kom naboguttene Geir Hofseth, Helge Dieset og Bjørn Authén med en fotball under armen og spurte om jeg ville være med ned hit. Vi kunne ofte være tyve gutter som spilte fotball, og vi spilte i timevis. Når jeg tenker etter var det nesten aldri jenter her. Dette

Et fotballnett kan brukes til så mangt. Sander (5) synes det er morsomt å klatre i det. Foto: Jan Schwencke

var guttas sted. Og om vinteren gikk vi oss svette i den flotte lysløypa som lå på Skallum.

INSPIRERER TIL LØPING

– I dag er tilbudet til barna noe helt annet enn da jeg vokste opp. Organiserte aktiviteter hver eneste dag. Vi måtte finne på det meste selv. Jeg husker da vi lekte gjemsel og boksen går i svære grupper. Magisk! Men det spilles fremdeles fotball her og vi har fått helt nye mål. Noen av Stabekks juniorlag trener her, det er hyggelig å se. Viktig for ungene er også at dette er en del av skoleveien til Jar. Å gå langs Storengveien på et smalt fortau og mye trafikk er ikke så hyggelig. Men her er de skjermet. Det er morsomt å se barn som kommer inn hit. De begynner med en gang å løpe. Området inspirerer til det, og de trenger jo å holde seg i bevegelse. Det gjelder bare for oss foreldre å ta med barna hit. Legge det inn i hverdagen. Vi burde egentlig sette opp litt flere benker og bord her – til kaffe. Og et stort klatrestativ. Og hvorfor ikke en karusell? Det stod en her da vi kom til Stabekk. Den ville vært populær i dag også. I det hele tatt trenger vi steder i

Jan Christian Mollestad (45) har bodd et steinkast unna Leiker'n fra han var 12 år. – Jeg hadde ikke bodd her mer en uke, før jeg ble bedt med på fotball av noen nabo-gutter. Her nede kunne det ofte være tjue gutter som spilte i timevis. Noen jenter så vi aldri! De holdt nok på med helt andre ting den gang. I dag trener noen av Stabæks jentelag her. Det er hyggelig å se. Foto: Jan Schwencke

nabolaget der voksne og barn kan møtes og være sammen. Det er lett å glemme steder som Leiker'n. Jeg får gå hjem og finne på noe...

Jan Christian og Rumi Rafael tusler hjemover. Det er lørdag ettermiddag og mamma Sosan er

på kort visitt fra tolkeoppdrag i Afghanistan. De sier farvel til William og Sander som skal i motsatt retning, og har bare noen hundre meter igjen til de ser huset sitt.

Jan Schwencke

Norge har forpliktet seg til å følge opp Den europeiske landskapskonvensjonen.

Den legger særlig vekt på hverdagslandskapet der folk bor og barn vokser opp. Den fremhever også brukernes medvirkning og landskapets betydning for befolkningen. NiBs kartlegging av grønne lunger er i tråd med konvensjonen. Bærum kommune bør nå sikre arealene for ettertiden for å gi sitt bidrag til å etterleve konvensjonen.

Kjære politikere: Takk for at vi nå får planen som skal sikre det biologiske mangfoldet!

Norge har, gjennom FN-konvensjonen om biologisk mangfold, forpliktet seg til å stanse nedgangen i denne naturarven vår innen 2010. Denne utfordringen gjelder selvfølgelig også Bærum. Dette har politikere og administrasjon visst lenge, men ting har tatt tid. Altfor lang tid. Og ingen bør være overrasket over at det snart bare er ett år til 2010. Til da har vi forhåpentligvis en ferdig plan. Og da starter arbeidet...

Men la oss legge tidsaspektet til side og se hva vi har, og så tenke fremover. Kommunen har tidligere kartlagt såkalte "naturtyper", men denne kartleggingen blir først i disse dager gjort komplett. BioFokus (tidligere Siste Sjanse) har foretatt en helhetlig vurdering av de aller fleste grønne områder i Bærum, også innenfor byggesonen. Dette inkluderer de grønne lungene.

Ut fra denne kartleggingen av verdiene, utvikles nå planen. Når den foreligger, må vi begynne å handle. Tiltakene vil koste. Og hvis tiltakene vi setter inn ikke er tilstrekkelige til å gi ønskede resultater – det vil si å hindre nedgangen i biologisk mangfold – ja, hva da?

POLITIKERNE ØNSKER PLANEN VELKOMMEN

I Nøttekråka før valget i 2007 stilte vi representanter fra Fremskrittspartiet, Høyre, Arbeiderpartiet og Venstre spørsmål om de ønsker seg en plan for å sikre det biologiske mangfoldet. Grunnen til at disse partiene ble spurt er at de alle er representert i Plan- og miljøutvalget og dermed er de første som får areal-saker til behandling.

Slik svarte partiene høsten 2007:

Anne Gerd Steffensen (FrP):

"Biologisk mangfold bør ivaretas på samme måte som grønnstrukturen, som har sin egen plan. Den bør på samme måte bli en naturlig del av kommuneplanen. Bare på denne måten kan den få tilstrekkelig kraft."

Lisbet Hammer Krog og Hårek Elvenes (Høyre):

"Vi håper det kan bli en felles "bestilling" av en slik plan. Alle partier bør jo være enige om dette. Det er vår felles arv vi snakker om."

Kristen Damsgaard (Arbeiderpartiet):

"Vi er generelt for at kommunen skal utarbeide og følge langsiktige planer, og det gjelder selvsagt også for naturarealene. Da blir det naturlig å si ja til utvikling av en helhetlig plan for sikring av det biologiske mangfoldet."

Ole Andreas Lilloe-Olsen (Venstre):

"En plan for ivaretagelse av biologisk mangfold bør vi selvfølgelig ha. Og den bør inn i kommuneplanens arealdel. Så må verktøyet benyttes i arbeidet med hver enkelt reguleringsplan."

SÅ LANGT, SÅ GODT

Når politikerne ønsker planen velkommen, er det vel fordi de ønsker å sikre det biologiske mangfoldet? Vil naturen på grunn av planen i sterkere grad vinne i kommende saker som gjelder arealutnyttelse? Det er jo dette som er interessant.

I disse dager foreligger som sagt en bredere kartlegging av Bærums naturtyper og derigjennom kommunens samlede biologiske mangfold. Den bekrefter det inntrykket mange har hatt lenge: Det biologiske mangfoldet i Bærum er svært rikt. Vi har spurt daglig leder i BioFokus, Terje Blindheim, hva registreringene viser.

– Bærums befolkning er svært heldige. De vet kanskje ikke hvor heldige de er. Den biologiske rikdommen er svært stor i hele kommunen, også i områdene der folk bor. De grønne lungene er viktige rent biologisk sett og selvfølgelig en fantastisk opplevelsesressurs for skoler, barnehager og alle med lokal tilknytning. Her ligger opplevelsene rett rundt hjørnet. *Det er vårt håp at kartleggingsarbeidet og publikasjonene som følger av dette arbeidet gir forvaltningen i Bærum ny kunnskap som forbedrer grunnlaget for de beslutninger som skal fattes.*

MANGFOLDET KAN KOMME TILBAKE

Terje Blindheim og undertegnede besøker det mange kaller Storeparken i Krokvolden Vel, ikke langt fra Ballerud. Området er mest å regne som en park og har ofte besøk av skoleklasser og barnehager. Spørsmålet er hvilke biologiske kvaliteter som er igjen i dette området. Det første Blindheim får øye på er en stor alm.

Terje Blindheim, daglig leder i BioFokus, som har kartlagt Bærums biologiske mangfold: – Bærums befolkning er svært heldige. De vet kanskje ikke hvor heldige de er. Den biologiske rikdommen er svært stor i hele kommunen, også i områdene der folk bor. De grønne lungene er viktige rent biologisk sett og selvfølgelig en fantastisk opplevelsesressurs for skoler, barnehager og alle med lokal tilknytning. Her ligger opplevelsene rett rundt hjørnet. Foto: Terje Jacobsen

– Dette almetreet er jo flott. Et riktig prakt eksempplar. Det er med på å gi dette grøntområdet sitt preg og øker den biologiske verdien. Den markerer jeg på kartet slik at den blir registrert. På grunn av utbredelsen av almesyken er det uansett viktig at slike eksemplarer får stå.

Vi beveger oss rundt i Storeparkens ytterkant. Det meste av området er en gresslette som blir klippet jevnlig.

– Her mener jeg det vil være lett å få tilbake mer av mangfoldet. Dersom ikke gresset blir slått så langt ut mot buskaset som avgrenser området, vil vi i noen delområder kunne få tilbake et engpreg med et relativt stort mangfold. Også inne i buskaset er det mye å finne. I dag er det lite å få øye på, men det ligger der. Skjult! En slik tilbakeføringsprosess kan være svært spennende å følge for skoleklasser

Terje Blindheim: – Dette almetreet er jo flott. Et riktig prakt eksempplar. Det er med på å gi dette grøntområdet sitt preg og øker den biologiske verdien. Foto: Terje Jacobsen

*Terje Blindheim:
– Her mener jeg
det vil være lett å
få tilbake mer av
mangfoldet. Dersom
ikke gresset blir
slått så langt ut
mot buskaset som
avgrenser området,
vil vi i noen del-
områder kunne få
tilbake et engpreg
med et relativt stort
mangfold. Også inne
i buskaset er det mye
å finne. I dag er det
lite å få øye på, men
det ligger der. Skjult!
Foto: Terje Jacobsen*

og barnehager. Barna kan telle hvor mange arter de finner i dag – og telle igjen etter at ytterkantene har fått vokse mer fritt. År for år vil flere arter bli synlige. Når utbyggingen i Bærum fortsetter i enkelte områder, og det vil den ganske sikkert gjøre, er det viktig at man vet hvordan man kan få mangfoldet tilbake i andre områder. Først da er det i realiteten mulig å sikre at det ikke blir en nedgang totalt sett. Prinsippet må være at når man tar noe, må man også sikre at naturen får noe tilbake. Og det er faktisk mulig. En delvis nedbygging av hver enkelt grønne lunge vil også være mer skadelig for mangfoldet enn at man velger å bygge ut enkelte lunger fullstendig. Det er en grense for hvor lite et areal kan være for at det biologisk mangfoldet skal kunne opprettholdes.

SE PÅ KARTET HVILKE VERDIER SOM ER SATT PÅ "DIN" GRØNNE LUNGE

Registreringene til BioFokus kan du finne på www.naturbase.no. På første skjerm bilde klikker du på "Starte naturbase". Da kommer du inn i naturbasen. Kryss av på "Prioriterte naturtyper" i den vertikale innholdsfortegnelsen til høyre. Da vil du få opp kartet slik at du kan zoome deg inn på ønsket område og tydelig se om det faller inn under kategori "Nasjonalt og regionalt viktig" (mørk grønn) eller "Lokalt viktig" (lys grønn). På samme måte er kulturlandskapet vurdert (beige fargetoner).

HVILKE VALG HAR POLITIKERNE NÅR NESTEN ALLE GRØNNE LUNGER I BÆRUM ER "LOKALT VIKTIGE"?

En rask gjennomgang av kartmaterialet i Naturbase.no for Bærum viser at så å si alle grønne lunger er vurdert som "Lokalt viktige". Enkeltoområder og deler av områder er plassert i kategori "Nasjonalt og regionalt viktig". Dette gjelder biologiske kvaliteter – i tillegg kommer alle de andre kvalitetene som beboere opplever ved å ha en grønn lunge nær seg. Dette bør jo synes positivt når det gjelder kommende generasjoners mulighet til å oppleve grønne lunger som vår generasjon har. Men er det så enkelt?

DENNE GANGEN ER UTFORDRINGEN BARNEHAGEDEKNINGEN. HVA BLIR NESTE UTFORDRING?

Politikerne vi har snakket med ønsker kartleggingen av våre felles grønne verdier velkommen og ser frem til å ha en plan å følge når aktuelle reguleringsplaner ligger på deres bord. Men hva vil skje i praksis? Hvilken verdi kan en plan ha?

Hvor skal barnehagene ligge, da? Dette er et svært aktuelt spørsmål for øyeblikket, og søkelyset etter aktuelle barnehagetomter er ganske naturlig rettet mot våre kjære, grønne lunger. Igen!

Neste gang kan det være nye eldresentre som behøver plass. Eldregruppen øker jo med rekordfart. Og så er det sykkelstiene som må bli bedre, større og

flere rundkjøringer og så videre og så videre... Og alle disse tiltakene er selvfølgelig positive. Men stjeler av vår felles naturarv.

Ja, vi trenger en plan. Og det fort.

INN I KOMMUNEPLANPROSESSEN

Natur- og idrettsforvaltningen i Bærum kommune har bestilt kartleggingen av det biologiske mangfoldet. Hva tenker lederen, Svein Finnanger, å bruke kartleggingen til, uavhengig av det forestående planarbeidet?

– Vi vil raskest mulig løfte dette kartleggingsarbeidet inn i den kommuneplanprosessen som vi nå er i gang med. Det gjelder for øvrig ikke bare det landbaserte arbeidet til BioFokus. Vi venter også på en statlig kartlegging av kommunens maritime områder, noe som har vært svært dårlig kartlagt tidligere. Vi har bidratt til økonomiske midler i dette arbeidet. Vi vil så gjøre en vurdering av hvilke områder som bør sikres. Det som ønskes sikret bør reguleres om. Ellers vil disse områdene fremdeles gå en usikker fremtid i møte.

POLITIKERNE HAR SISTE ORDET

Svein Finnanger og Natur- og idrettsforvaltningen vil altså gjøre sitt, men til syvende og sist er det politikerne som har det siste ordet. Når planen om ivaretagelse av vårt biologiske mangold foreligger, og blir en del av Kommuneplanen (etter politikernes eget ønske), blir den juridisk bindende. Men det finnes også andre juridisk bindende planer. Spørsmålet vil da være hvil-

Kart fra www.naturbase.no

Skjermbildet viser området ved Skallumdammen på Stabekk. Grønne områder med heltrukket strek rundt er nasjonalt eller regionalt viktige, mens lys grønne områder med stipling rundt er lokalt viktige. Det lille grønne området til venstre, på Ballerud, er en liten pytt der BioFokus har registrert salamander. Slike små områder er ekstra utsatt.

ken plan man ønsker å følge. Vil for eksempel ønske om en ny rundkjøring, som øker trafikksikkerheten og flyten i trafikken, igjen bli viktigere enn å sikre de grønne verdier? Det vil tiden vise.

Jan Schwencke

SYNLIGGJØRING

NiBs kartlegging og presentasjon av 150 av Bærums grønne lunger har resultert i en vakker bok. Medlemmer av NiB får denne gratis. Eksemplarer er også sendt ut til alle grunnskoler i kommunen. Oppfordringen er klar: Vis at de grønne lungene brukes – det vil være den beste sikring av disse områdene. Et område som blir borte,

blir det borte for alltid! Ønsker du å få tilsendt boka, kan du henvende deg til NiBs styremedlem, kasserer og sekretariatsleder, Terje Sørensen, på telefon 91137730 eller e-post: tesoer3@online.no. Kostnader pr. eksemplar er

150 kroner, så vi håper at du vil støtte NiBs videre arbeid med å betale dette beløpet for boken. Velger du å bli medlem, får du den gratis.

Flittig bruk er den beste sikring av et område

Personalet på Stabekk barneskoles skolefritidsordning (SFO) er på opplevelsestur noen få steinkast fra skolen. Her har NiB bundet tre grønne lunger sammen i en natursti. Et fargerikt kart som presenterer områdene og mange av vekstene du kan lete etter, er trykket opp. NiBs ”natursti-inspirator” Olav Hamar er med for å vise frem områdene og inspirere gruppen til å ta med seg elever ut i nær-naturen. Grunnen til at Naturvernforbundet har tatt initiativ til dette prosjektet, er å få skoler og barnehager til å bruke nærområdene og skape opplevelser som er spennende og lærerike, og bidrar til å sikre Bærums unike biologiske mangfold.

De ansatte på Stabekk barneskole var med på en visningstur langs naturstien. De har vært her før, men ser at det er veldig mye å lære her. Og det er slett ikke lett å få øye på plantene når de ikke blomstrer. Men øvelse gjør mester!
Foto: Jan Schwencke

De tre lungene byr på overraskende stor variasjon.

1

Det første området man kommer til fra Gjønnes stasjon (Bærumsveien) er ”Eventyrskogen”. Her er skogen frodig – en slags ”urskog”. Den har fått stå relativt urørt. Døde trær har fått bli liggende. Når skogen får stå i fred i lang tid får vi flere ulike voksesteder og dermed flere arter av sopp, planter og dyr enn om skogen hugges jevnlig. På forsommeren

blomstrer ramsløken her. Og ja, den lukter tydelig av løk.

2

Så kommer ”**Parken**”, der mennesker har satt sitt tydelige preg. I dette området er det hugget mye trær. Mye av området er plen, men om vi leter litt i kanten inn mot hagene er det allikevel mye rart å finne her – som akeleie og eng-humbleblom.

3

Til slutt kommer vi til ”**Søråsen-skogen**”. Her er trærne yngre enn i eventyrskogen, men det er mye morsomt å se allikevel. Tysbast som blomstrer med sine rosa blomster om våren, eller teiebær og moreller som du kan spise. Er vi heldige vil uglekassen få besøk

av en ugle neste år. Denne sesongen var det ekorn som inntok boligen.

Kartet som viser de tre områdene og blomster du kan lete etter er finansiert med støtte fra Bærum kommune. Det samme er de skiltene som er plassert ved de ni ”stoppestedene” langs stien. Når kartene nå trykkes opp igjen vil også aktuelle fugler for områdene være presentert.

Olav Hamar er medlem av Naturvernforbundet i Bærum og har påtatt seg å være naturstiens vaktmester og inspirator overfor skoler og barnehager. Ønsker du kontakt med ham, og eventuelt få en visning av naturstien, kan du treffe ham på telefon 67 53 57 44.

Olav Hamar er medlem av Naturvernforbundet og meldte seg frivillige til å være ”natursti-inspirator” og områdenes vaktmester. Han er klar til å vise deg rundt. Foto: Jan Schwencke

NiB har utviklet et kart over naturstien med 9 innlagte poster. Ved hver post er det også et skilt, og du kan lete etter de vekstene som er vist på bildene.

Jordbruksarealer i Bærum fremdeles aktuelle byggetomter

Bærum har omtrent 17 000 dekar dyrket jord igjen og mer kan forsvinne. I denne artikkelen vil du finne en oversikt over de områdene som er omdisponert eller kan bli omdisponert til andre formål enn jordbruk.

Historikk

Daværende rådmann Halmrast uttrykte på 50-tallet at Bærum kommune hadde ført en liberal tomtepolitikk med nokså fritt frem for bygging på dyrkbar mark. På det tidspunkt hadde Bærum bygget ned 12 000 dekar i løpet av 50 år. Dette skulle vise seg bare å være begynnelsen. Siden den gang er ytterligere 15 000 dekar forsvunnet. Bærum har nå ca 17 000 dekar igjen, inklusive golfbanene. Men så er Bærum den kommunen i Akershus som har bygd ned mest jordbruk.

Fortsatt liberal holdning til jordvern

Den globale matvaresituasjonen representerer et helt annet trusselbilde nå enn på 50-tallet. Likevel

forteller gjeldende kommuneplans arealdel at mer jord vil forsvinne, og innspillene til kommende rulling avslører at utbyggerne aner en fortsatt liberal holdning til jordvern i Bærum.

Vi skal her se på og kommentere de jordbruksområdene som er omdisponert i gjeldende kommuneplans arealdel (2002 - 2020) samt de innspillene til planen for 2008 - 2020 som berører jordbruk. De utgjør til sammen ca. 740 dekar eller vel 4 prosent av Bærums gjenværende dyrkbare jord. Men først siterer vi pkt. 3 i kommunestyrets vedtak da det 17.11.1999 behandlet Landbruksplan for Bærum: "Vern av dyrket og dyrkbar jord skal være en av de grunnleggende premisser i arealplanleggingen".

Gjeldende kommuneplans arealdel

- **Gårdene Skui/Kveise** kan bygge boliger på ca. 70 da av sine jorder forutsatt at dette ikke berører jordbrukslandskapet oppe på Tanumplatået. Likeledes forutsettes at Tanumplatået kulturlandskapsområde ikke innskrenkes. *Kommentar:* Nærmest et selvmotsigende vedtak fordi hele det omdisponerte området ligger innenfor grensene til et av Bærums prioriterte kulturvernområder i Kulturvernplan for Bærum.
- **Løkenjordet** (ca. 60 da) ved Kolsås stasjon ligger inne som boligområde. Reguleringsplan ble fremmet i 2007. Et flertall i Plan- og miljøutvalget vedtok først å sende den ut på høring, men senere snudde Høyres to representanter som sammen med Venstres representant avviste planen for å spare jorda. *Kommentar:* Vi forutsetter at Høyre står ved sitt tidligere standpunkt om vern dersom ny reguleringsplan blir fremmet.
- **Gjønnes gård.** Formannskapetets flertall gjorde i august et prinsippvedtak om at 1/3 av gårdens jordareal, dvs. ca 40 da, kan tillates brukt til boligformål. *Kommentar:* Høyre sa nei til nedbygging av Løkenjordet, så partiet er inkonsekvent når det nå sier ja til å bygge på Gjønnes. Formannskapetet bet på grunneierens lokkemiddel om at resterende 2/3 av arealet stilles til disposisjon for kommunen til

Gjønnesjordet

blant annet uorganisert idrett. Vel og bra det, men hvorfor ikke heller legge ut Bekkemyr (mellom Bekkestua og Gjønnes stasjoner) og Tvesterjordet på Haslum til uorganisert idrett og beholde Gjønnes til fremtidig matproduksjon?

- **Øverland vestre ved Nordhaug.** Ca. 60 da av jordet som ligger syd for Nordhaug gård er avsatt til nytt ridesenter. *Kommentar:* Bygging av nytt ridesenter er en følge av at Haga Golf trengte ridesenterets anlegg på Nordhaug gård til sin virksomhet. Om-disponeringen er for øvrig i strid med landbruksplanen og ønsket om å bevare de store sammenhengende jordbruksområdene nord for Griniveien.
- **Øverland vestre ved Gml. Ringeriksvei.** Jordet syd for veien er på ca. 70 da. Omtrent halvparten av det er avsatt til offentlig bygg – institusjon, resten til fellesareal og kommunal virksomhet. Nærmest veien planlegges en barnehage og lengst syd vil det bli bygget en stor utfartsparkeringsplass. *Kommentar:* NiB var pådriver for å unngå at p-plassen ble lagt i markas randzone nedenfor Murenveien. Den vil nå ligge på en tidligere søppelfylling. Den delen av jordet som er avsatt til off. bygg - institusjon omfatter derimot oppdyrket naturmark (god matjord). Vi er derfor sterkt imot at denne delen bygges ned.

Innspillene til kommuneplanens arealdel 2008–2020

- **Avløs gård** ønsker å bygge boliger på jordet syd for Bærumsveien. Asker og Bærum Brannvesen viser også interesse for å anlegge en samlokalisert brannstasjon på del

Jordet syd for Nordhaug

Jordet ved Økrikrysset

- av jordet. Jordets størrelse er på ca. 60 da.
- **På hjørnet av Johs. Hauge-ruds vei og Lommedalsveien** vil a/s Haslum Industri bygge et næringsbygg mellom høyspentledningen og Lommedalsveien. Innspillområdets størrelse er ca. 14 da. Tiltakshaver hevder at det ikke drives lønnsomt jordbruk der. *Kommentar:* Området er en del av Løkenjordet (som nevnt ovenfor) og dyrkes. Det sier seg selv at en reduksjon av Løkenjordets størrelse vil være svært uheldig fra et driftsmessig synspunkt.
- **Smiejordet på Fossum:** Fossum Idrettsforening trenger mer plass til idrettsformål og ønsker å ta noe av Smiejordet, uten å oppgi hvor mye. *Kommentar:* Smiejordet grenser til Fossum Bruk som skal opphøre og bebygges med boliger. Jordet vil da presses fra to kanter og vi frykter at det vil forsvinne. Smiejordet fulldyrkes og er på ca. 98 da.
- **Inn mot det nye Økrikrysset ønsker** Søndre Berger Utvikling å føre opp et forretningsbygg. Det hevdes at bygget vil bidra til å beholde det grønne preget og at det er i tråd med bærekraftig areal- og transportsystem. Det vil beslaglegge 25 da. *Kommentar:* Området er i dag anleggsområde som forutsettes tilbakeført til landbruk ved anleggs-slutt. Gården Berger søndre består av ca. 65 da dyrket

mark, og godtas innspillet, betyr det høyst sannsynlig slutt for landbruksdrift på Berger søndre. Resten vil bli nedbygd. NB! Området ligger innenfor Frogner-Tandberg landbruksområde som er med i Kulturvernplan for Bærum.

- **Jorder og naturmark tilhørende gårdene Jong Østre og Bjørnegård:** Byggholt ønsker å bygge boliger her. Hevder at innspillet samsvarer med vedtaket i planprogrammet om "Konsentrert vekst" og at området ligger i vekstaksen Sandvika - Vøyenenga. En utbygging vil ta ca. 30 da dyrket/dyrkbar mark. *Kommentar:* Jordene har ligget nede noen år, men det er nå tatt initiativ til å dyrke dem opp igjen. Gårdene ligger ikke innenfor grensen til fremtidens Sandvika i henhold til kommunedelplan for Sandvika som er under utarbeidelse. Det er derfor meget tvilsomt om de to gårdene kan sies å ligge innenfor vekstaksen Sandvika - Vøyenenga.
- **Jorde mot Ulvestuveien:** Byggholt fremmer forslag om å bygge 60-100 boliger som vil ta 37 da av et jorde. Hevder at det er et inneklemt jorde.

Kommentar: Omtrent $\frac{3}{4}$ av jordet grenser til bebyggelse, mens resten henger sammen med det relativt store jordet øst for gården Økern østre. Bare en liten bekk skiller. Dette nærmest sammenhengende landbruksarealet er på ca. 100 da. NB! Området ligger innenfor grensene til Frogner-Tandberg landbruksområde som er med i Kulturvernplan for Bærum.

- **Jorde ved gården Johnsrud syd i Lommedalen.** Eierne ønsker å bygge boliger på det noe bakkede jordet som ligger mellom Lommedalsveien og Lomma. De bruker som argument at flere boligprosjekter i denne delen av Lommedalen er godkjent. De hevder også at deres prosjekt vil falle naturlig inn i utviklingen av denne delen av Lommedalen og at det er forsvarlig og samfunnsnyttig. *Kommentar:* De har prøvd seg tidligere, men rådmannen konkluderte da (i 2001) med at selv om området ikke egner seg til korndyrking, så skulle det opprettholdes som jordbruksområde. Området er på ca. 40 da. NB! Området ligger innenfor den delen av Lommedalen som er med i Kultur-

vernplan for Bærum.

- **Store Stabekk gård.** 5/6 av rettighetshaverne til eiendommen har fremmet en plan om ny bruk av området. Det hevdes at det er avklart med lokale landbruksmyndigheter og fylkeskommunale myndigheter at området ikke er av de større og viktige gårdbrukene i Bærum som søkes opprettholdt som landbruksområde. Gårdens dyrkede areal er på 135 da. *Kommentar:* For å "sukre pillen" har utbyggerne lagt inn et friområde på 64 da (altså nesten halvparten av det dyrkede arealet!) på jordet vest for gårdstunet. Hjemmelshaverne til gården og deres barn ønsker å dyrke jorden på Store Stabekk. Dette med lokale landbruksmyndigheters standpunkt til gårdens fremtid passer dårlig inn med følgende punkt i vedtaket da kommunestyret behandlet Miljømelding 2007 - 2010 den 20. juni 2008: "Rådmannen utarbeider en plan for hvordan vi kan bevare de gjenværende grøntområder og gjenværende jorder innenfor byggesonen fra videre nedbygging".

Finn Otto Kvillum

Jordet ved
Ulvestuveien

Folkeopplysning for bærekraft

Klimaet oppleves mer og mer som en trussel, både av enkeltindivider og på system-nivå. Det er mange som går og venter på at politikere eller andre personer med stor makt skal gi retning på arbeidet for bærekraft.

23. september i år tok jordens ressurser slutt. Denne datoen var "Earth overshoot day", den dagen da menneskene har brukt opp alt det som jorden har evne til å produsere i løpet av et år. Resten av dette året kommer vi til å "spise" av reservene. I fjor var datoen 9. oktober. I 1995 tok jordens ressurser slutt 21. november. Det er den internasjonale miljøorganisasjonen "Global footprint network" som står bak begrepet Earth overshoot day.

Klimaspørsmålene oppleves vanskelige grunnet deres sammensatte karakter. Overskuddsberegningen er mer direkte og enklere å ta til seg.

Det er positivt at Bærum kommune starter opp med et klimapanel. Vi ønsker at vanlige menneskers

undringer, krav på og rett til kunnskaper skal bli en viktig tråd i deres arbeid. Dagens selvstendige mennesker må også kollektivt få en sjanse til å danne seg et bilde av klimadebatten som grunnlag for mer gjennomtenkt handling. Å legge til rette for nye møter er viktig.

Vilje til å samhandle

Vi er i en situasjon der vi må gå lengre enn hva Brundtland-kommisjonen kom fram til med sine nøkkelbegreper – økologi, sosiale forhold og økonomi. Vi må legge til en kulturell vri på bærekraft.

I Bærum trenger vi en bred, langsiktig folkeopplysningskampanje med ressurser fra samfunn, næringsliv og frivillige foreninger samlet i et læringscenter. Her kan vi møtes for på mangfoldige måter å arbeide for et felles bærekraftig Bærum. Nye utviklende møteplasser bygd på tankene om et moderne partnerskap er viktige.

Bertil Gustavsson

Steinerskolen i Bærum

Steinerskolen i Bærum er en frittstående skole, som ligger idyllisk til på Grav gård i Østre Bærum. Vi har 3 barnehageavdelinger, 1.-10. klasse og 1.-3. videregående med musikk- og teaterlinje, allmennfaglig linje med fordypning i musikk og kunstfag.

Vi er en del av et pedagogisk alternativ, som i Norge omfatter mer enn 30 Steinerskoler fra Kristiansand i sør til Tromsø i nord. Det finnes over 1000 Steinerskoler, fordelt i alle verdensdeler.

Steinerskolens fagplan legger vekt på at elevene skal få utvikle seg gjennom en stor grad av kunstnerisk og praktisk egenaktivitet, som er integrert i alle fagområder, også de teoretiske.

Henv. Steinerskolen i Bærum

Adr: Grav gårdsvei 5, 1358 Jar

Tlf. 67 16 22 70

E-post: grav@steinerskolen.no

www.steinerskolen-i-baerum.no

Returadresse:
Naturvernforbundet i Bærum
Pb. 252
1319 Bekkestua

B

